

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного факультету
/Калинич І.В./
« 29 » червня 2021 року

СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КОНСТРУКТИВНА ГЕОГРАФІЯ»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Назва курсу	Конструктивна географія
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності, предметної спеціальності	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.07 Середня освіта (Географія)
Викладачі курсу	Лета Василь Васильович
Профайл викладачів	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff
E-mail	vasyl.leta@uzhnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=6386
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	4 кредити ЄКТС / 120 годин
Обсяг курсу	60 години – аудиторні заняття (36 годин лекційних, 24 години практичних занять); 60 годин – самостійна робота студента.
Формат курсу	Очний. Проведення лекцій, практичних робіт, консультацій тощо.
Анотація до курсу	«Конструктивна географія» є однією з вибірових дисциплін професійного спрямування підготовки бакалаврів за спеціальністю 014.07 Середня освіта. (Географія). Під час вивчення дисципліни студенти отримують необхідні знання і навички для виконання географічних досліджень прикладного (практичного) характеру, зокрема геоекологічних, гідроекологічних та природоохоронних. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. <i>Конструктивна географія і природно-господарські територіальні системи</i> Змістовий модуль 2. <i>Конструктивно-географічні основи територіального планування</i>
Ключові слова	Конструктивна географія, прикладна екологія, раціональне природокористування, географічне прогнозування.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення навчальної дисципліни «Конструктивна географія» є формування уявлення про систему управління використанням природних ресурсів та керування природоохоронною діяльністю (ПОД) на різних рівнях (міжнародному, загальнодержавному, місцевому) як основи стійкого розвитку території. Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя. ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ПК 1. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.

	<p>ПК 2. Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).</p> <p>ПК 4. Здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах.</p> <p>ПК 5. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей.</p> <p>ПК 6. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та свого регіону.</p>	
Пререквізити курсу	<p>Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Конструктивна географія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):</p> <p>ОК 1.9 Картографія і ГІС</p> <p>ОК 2.1 Загальне землезнавство</p> <p>ОК 2.2 Геологія загальна та історична</p> <p>ОК 2.3 Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів</p> <p>ОК 2.4 Метеорологія та кліматологія</p> <p>ОК 2.5 Загальна гідрологія</p> <p>ОК 2.6 Геоморфологія та палеогеографія плейстоцену</p> <p>ОК 2.8 Ландшафтознавство</p>	
Очікувані результати навчання	<p>Знати об'єкт, предмет, цілі та завдання конструктивної географії; основні поняття і терміни конструктивної географії. Знати сутнісні аспекти концепцій конструктивної географії</p>	РН 1.
	<p>Використовувати теоретичні положення конструктивної географії в наукових дослідженнях; використовувати конструктивний метод в системі землезнавчих наук; характеризувати властивості, функції і структуру географічного конструкту; обґрунтовувати застосування теоретичних знань до різноманітних природногосподарських проектів та природоохоронних планів; оцінювати стан системи і системного підходу в географії; характеризувати загальні положення щодо моделей і моделювання в конструктивній географії; обґрунтовувати географічні конструкти прогнозованих ситуацій; оцінювати фактори організації географічних систем; аналізувати параметри, властивості, ознаки та категорії конструктивної географії; обґрунтовувати концепції конструктивної географії.</p>	РН 5.
	<p>Досліджувати природних геосистем та геотехсистем з метою їх оптимізації та раціонального використання.</p>	РН 14.
	<p>Здійснювати конструктивний аналіз геосистем або їх складових в контексті збалансованого розвитку території.</p>	РН 15, 16.
	<p>Володіти теоретико-методологічною основою проведення конструктивно-географічного дослідження території.</p>	РН 18.
	<p>Аналізувати та робити бальну оцінку екологічних та економічних показників природних умов та ресурсів в межах досліджуваної території з метою напрацювання шляхів оптимізації.</p>	РН 21.

<p>Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Словесні методи – лекція, бесіда, диспут. Наочні методи – виконання практичних робіт, усне опитування на практичних заняттях, ситуаційні завдання прикладного характеру, ілюстрації, демонстрації, презентації, реферати. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності – контроль за самостійною роботою студентів. Інтегровані (універсальні) методи. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності – поточне опитування, модульне контрольне опитування, підсумковий контроль.</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Методичне забезпечення вивчення дисципліни включає підручники, посібники, методичні матеріали, основна та додаткова література, карти, атласи, фахові наукові видання чи окремі статті, Інтернет-ресурси., персональні комп'ютери, ноутбуки. електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui, сайт ДВНЗ «УжНУ» https://www.uzhnu.edu.ua</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Змістовий модуль № 1 включає виконання 4-х практичних робіт, за якісне виконання і захист яких можна максимально отримати 50 балів; контроль за самостійною роботою відбувається у формі написання модульної контрольної роботи (три теоретичні питання) для виявлення рівня теоретичних та практичних знань, яка максимально оцінюється у 50 балів. Змістовий модуль № 2 включає виконання 5-и практичних робіт, за якісне виконання і захист яких можна максимально отримати 50 балів; контроль за самостійною роботою відбувається у формі написання модульної контрольної роботи (три теоретичні питання) для виявлення рівня теоретичних та практичних знань, яка максимально оцінюється у 50 балів. В разі, якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік можна виставити за результатами модульних контролів. Якщо студент бажає покращити оцінку, то він складає залік за всією програмою курсу без урахування балів, набраних за модульні контролі. Якщо за результатами підсумкового семестрового контролю студент набрав менше 60 балів, а в результаті двох модульних контролів – більше 60, то викладач має право дати додаткові запитання або завдання для того, щоб вияснити рівень умінь та навичок, здобутих студентом впродовж семестру.</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Залік у формі усної перевірки знань.</p>
<p>Зміст курсу</p>	<p><i>Змістовий модуль 1. Конструктивна географія і природно-господарські територіальні системи</i> Тема 1. Історія формування конструктивної географії. Тема 2. Об'єкт і предмет конструктивної географії. Тема 3. Напрямки конструктивно-географічних досліджень. Тема 4. Основні атрибути конструктивної географії. Тема 5. Концепції конструктивної географії. Тема 6. Роль конструктивно-географічних досліджень у вирішенні завдань прикладної екології. Тема 7. Конструктивно-географічний аналіз сучасного природокористування. Тема 8. Конструктивно-географічні основи територіальної організації господарства. <i>Змістовий модуль 2. Конструктивно-географічні основи територіального планування</i> Тема 9. Конструктивно-географічні дослідження для потреб геопланування. Тема 10. Конструктивно-географічні дослідження для потреб водного господарства. Тема 11. Конструктивно-географічні дослідження для потреб раціонального землекористування. Тема 12. Характеристика природно-технічних геосистем</p>

	<p>сільськогосподарського призначення.</p> <p>Тема 13. Етапи географічного конструювання природно-антропогенних ландшафтів.</p> <p>Тема 14. Конструктивно-географічні дослідження для потреб природно-заповідної справи.</p> <p>Тема 15. Територіальні рекреаційні системи.</p> <p>Тема 16. Теоретичні основи географічного прогнозування.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Петлін В.М. Конструктивна географія / В.Петлін. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.Івана Франка, 2010. – 544 с. 2. Петлін В.М. Конструктивне ландшафтознавство / В.Петлін. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.Івана Франка, 2006. – 357 с. 3. Конструктивно-географические основы рационального природопользования в Украинской ССР. Теоретические и методические исследования / Отв. Ред.. Маринич А.М., Горленко Й.А., Руденко Л.Г.. – К. : Наук.думка, 1990. – 200 с. 4. Герасимов И.П. Советская конструктивная география. Задачи, подходы, результаты. - М., 1976. – 208 с. 5. Богорад Д.И. Конструктивная география района. Основы районной планировки / Д.И. Богорад. – М.:Мысль,1965. – 407 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Барановський В.А. Екологічна географія і екологічна картографія / В.Барановський К.:Фітосоціоцентр, 2001. - 252 с. 1. Білоконь Ю.М. Сучасні тенденції у розробці генеральних планів великих міст / Ю.М.Білоконь // Досвід та перспективи розвитку міст України. – К.: Діпромісто, 2005. – с. 5–14. 2. Білоконь Ю.М. Регіональне планування: теорія і практика / Ю.М. Білоконь – К.: Логос, 2003. 3. Гавриленко О.П. Геоекологічне обґрунтування проектів природокористування: навчальний посібник /О.Гавриленко. – К.:Ніка-Центр, 2003. – 332 с. 4. Кілінська К.Й. Основи географічного прогнозування:навч-метод. посібник / К. Кілінська. Чернівці: „Рута”, 2003. 5. Рудько Г.І. Конструктивна геоекологія: наукові основи та практичне втілення / Г.І. Рудько, О.М. Адаменко. – Чернівці: вид-во ТОВ «Маклаут», 2008. – 320 с. 6. Створення екологічних коридорів в Україні. Посібник щодо законодавства, ландшафтно-екологічного моделювання та менеджменту. – К., 2010. – 160 с. 7. Екологічний моніторинг регіону / І. Ковальчук, С. Кукурудза, А. Мельник [та ін.]. Львів: ГО „Опілля”, 2009. – 608 с. 8. Нестерчук І. К. Геоекологічний аналіз: концептуальні підходи, сталий розвиток: монографія / І. К. Нестерчук ; за ред. проф. П. Г. Шищенка. – Житомир: ЖДТУ, 2011. 312 с. 9. Шищенко П.Г. Прикладная физическая география/ П.Г.Шищенко. К.: Вища школа, 1988. 192 с.
Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Каталог авторефератів дисертаційних досліджень захищених за спеціальністю -конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів. – Ресурс доступу: http://disser.com.ua/search/?query=11.00.11 2. Географіка. Географічний портал. Режим доступу: http://geografica.net.ua/publ/galuzi_geografiji/konstruktivna_geografija/konstruktivna_geografija_jak_nauka_jiji_zavdannja_ta_metodi/80-1-0-1045 3. Географічний конструкт, як об'єкт дослідження конструктивної географії. Режим доступу: https://studopedia.su/6_45813_geografichnyy-konstrukt-yak-objekt-doslidzhennya-

	konstruktivnoi-geografii.html 4. Еко Тур Інфо науковий журнал. Режим доступу: https://www.info.ecotour.com.ua/ua/golovna/41-tsentr/15-eko-tur-info-naukovij-zhurnal
Питання для підсумкового контролю	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть етапи формування конструктивної географії. 2. Яке місце займає конструктивна географії у сучасній географічній науці. 3. 3. Опишіть етапи розвитку та проблеми конструктивної географії в Україні. 4. Назвіть об'єкт і предмет конструктивної географії. 5. Прикладна та конструктивна географія. Охарактеризуйте головні відмінності у напрямках. 6. Назвіть напрямки природничо-географічних конструктивних досліджень. 7. 7. Назвіть напрямки антропогенно-географічних конструктивних досліджень. 8. Перерахуйте основні атрибути конструктивної географії. 9. Назвіть основні категорії конструктивної географії. 10. Опишіть концепції природничої конструктивної географії. 11. Опишіть концепції антропогенної конструктивної географії. 12. Опишіть концепції раціонального природокористування та сталого розвитку. 13. Назвіть основні риси конструктивно-географічне картографування. 14. Охарактеризуйте роль конструктивно-географічних досліджень у вирішенні завдань прикладної екології. 15. Назвіть головні положення геоєкології та екологічної географії, геоєкологічного моніторингу та геоекспертизи. 16. Назвіть методичні підходи до аналізу екологічної ситуації. 17. Опишіть основні підходи до виявлення сучасного конструктивного природокористування. 18. Опишіть етапи еколого-географічної характеристики регіону. 19. Назвіть географічні аспекти природокористування. 20. Назвіть екологічні аспекти природокористування. 21. Опишіть конструктивно-географічні основи районування території за ПРП. 22. Опишіть зміст Генеральної схеми планування території України. 23. Опишіть зміст схем та проектів територіального планування адміністративних областей та районів. 24. Опишіть зміст генерального плану міста. 25. Опишіть основні завдання водного господарства України. 26. Що таке територіальні схеми комплексного використання і охорони водних ресурсів. 27. Назвіть основні проблемами організації водного кадастру та гідроекологічного моніторингу. 28. Що таке земельний кадастр та землеустрій. 29. Опишіть суть меліораційної географії. 30. Охарактеризуйте вплив ГТС сільськогосподарського призначення на природне середовище. 31. Опишіть алгоритм планування і територіальне розміщення геотехсистем аграрного користування. 32. Опишіть концепцію «природа-населення-господарство». 33. Опишіть концепцію «геосистем». 34. Опишіть концепцію «геотехсистем». 35. Опишіть концепцію «впливів-змін-наслідків». 36. Якими є мета та завдання створення конструктивної антропогенної діяльності? 37. Як здійснюється планування та управління у сфері природоохоронної діяльності в Україні. 38. Назвіть шляхи реалізації геоєкологічних принципів при проектуванні ТРС. 39. Якою є структура ГТС природоохоронного призначення. 40. Назвіть наукові основи географічного прогнозування.